

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoP/44/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5420200263
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5420200263.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, v právnej veci navrhovateľa - manžela: D. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. R. XXX, zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Škerda, s. r. o., so sídlom Dolný Kubín, Radlinského 1727/49, IČO: 36 858 501, proti manželke: J. X., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. R. XXX, v konaní o návrhu o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu: Y. X., nar. XX.XX.XXXX, na čas po rozvode, maloletý zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, o odvolaní manželky proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 8P/14/2020-113 zo dňa 26. mája 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým schválil dohodu rodičov o úprave osobnej starostlivosti a styku k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, uzavretú dňa 26.05.2020, vo výroku III. o uložení povinnosti otcovi platiť na výživu maloletého Y. výživné vo výške 150,00 Eur mesačne vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode, ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania (výrok IV.), z r u š u j e a vec mu v uvedenom rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Dolný Kubín (ďalej aj „súd prvej inštancie“) manželstvo navrhovateľa - manžela D. X. a manželky J. X., rod. J., uzavretej dňa 28.09.1991 v Dolnom Kubíne, zapísané v knihe manželstiev Obvodného úradu Dolný Kubín vo zväzku 7, ročník 1991, na strane 49, pod poradovým číslom 90, rozviedol (výrok I.). Súd schválil dohodu rodičov o úprave osobnej starostlivosti a styku k maloletému dieťaťu na čas po rozvode uzavretú dňa 26.05.2020 v znení bližšie špecifikovanom vo výroku II. napadnutého rozsudku. Otcovi uložil povinnosť platiť na výživu maloletého Y. sumou 150,00 Eur mesačne vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode (výrok III.). Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok IV.). V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že vzťahy v manželstve medzi účastníkmi konania sú trvale a vážne rozvrátené bez perspektívy obnovenia spolužitia, a preto za splnenia podmienok uvedených v § 23 Zákona o rodine manželstvo navrhovateľa a jeho manželky rozviedol (výrok I. rozsudku okresného súdu odvolaním nenapadnutý - poznámka odvolacieho súdu). Ohľadom úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu synovi Y. pochádzajúcemu z manželstva súd prvej inštancie schválil rodičovskú dohodu, konkrétne o úprave osobnej starostlivosti a styku, a to v znení uvedenom vo II. výrokovej časti rozsudku, majúci za to, že táto dohoda je uzavretá v súlade so záujmami maloletého a tiež so súhlasom kolízneho opatrovníka. Rodičovská dohoda zohľadňuje aj názor maloletého, ktorý sa vyjadril, že má oboch rodičov rád, ale chce zostať s mamou a s otcom sa stretávať každý druhý víkend a tiež cez prázdniny. Dohoda tiež obsahuje úpravu práv každého z rodičov zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok. V tomto smere súd prvej inštancie poukázal na výklad ustanovenia § 28 Zákona o rodine a tiež aj na súdnu prax (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/61/2011 zo dňa 11.05.2011). Predmetom úpravy rodičovskej dohody nebola úprava vyživovacej povinnosti otca voči maloletému z

dôvodu rozporných stanovísk rodičov týkajúcich sa výživného. Z uvedeného dôvodu preto okresný súd, vychádzajúc zo schopností a možností toho-ktorého rodiča, ako aj z odôvodnených a preukázaných potrieb maloletého, určil otcovi povinnosť platiť na výživu maloletého syna sumu 150,00 Eur mesačne vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. O trovách konania rozhodol podľa § 52 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu.

2. Proti uvedenému rozsudku, čo do výrokov II., III. a IV., t. j. o úprave rodičovských práv a povinností, manželka (ďalej tiež „matka“) podala odvolanie, v ktorom súdu prvej inštancie vytykala nedostatočne zistený skutkový stav a tiež aj nesprávne právne posúdenie. V bližších podrobnostiach uviedla, že so súdom schválenou rodičovskou dohodou nesúhlasila, túto aj preto odmietla podpísať. Spochybnila tiež právny názor okresného súdu o možnosti zastupovania dieťaťa oboma rodičmi. Žiadala, aby dieťa bolo zverené výlučne do jej osobnej starostlivosti a opatery, vrátane zastupovania a spravovania majetku. Nesúhlasila ani s tým, ako súd prvej inštancie zistil majetkové a príjmové možnosti povinného rodiča, t. j. otca maloletého. V tomto smere bližšie uviedla, že súd sa nedostatočne zaoberal účtami otca, ako aj jeho celkovými majetkovými pomermi. Žiadala určiť vyššie výživné.

3. Otec v podanom vyjadrení k odvolaniu matky odvolací súd žiadal, aby rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdil, stotožňujúc sa s jeho dôvodmi. Viaceré tvrdenia matky označil za zavádzajúce a nepravdivé. Zdôraznil, že matka uzatvorila rodičovskú dohodu o úprave styku bez nátlaku, slobodne a počas pojednávania k nej mohla vyjadriť svoje námietky, prípadne s ňou nesúhlasiť. Jediná požiadavka, ktorú však vznesla, sa týkala dní 24.12. a 31.12., v ktorých dňoch nesúhlasila, aby otec sa v uvedených dňoch stýkal s maloletým. Vzhľadom k tomu, že navrhovaná rodičovská dohoda bola v záujme maloletého a súhlasil s ňou aj opatrovník dieťaťa, súd ju správne schválil. Navyše samotná rodičovská dohoda zohľadňuje aj názor maloletého. V ďalšej časti podaného odvolania otec poukázal na ust. § 122 CMP, v zmysle ktorého ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schváli dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie. Z uvedeného tiež vyplýva, že matka nebola oprávnená podať odvolanie voči výroku II. rozsudku okresného súdu, ktorým bola schválená dohoda rodičov o úprave osobnej starostlivosti a styku k maloletému Y. na čas po rozvode. Preto v uvedenej časti otec odvolací súd žiadal, aby odvolanie matky odmietol. Pokiaľ ide o tvrdenia matky, že otec užíva alkohol a žije hýrivým spôsobom, predmetné sa nezakladá na pravde. Otec alkohol ani drogy neužíva, keďže vzhľadom k tomu, že je vodičom z povolania, si ani nemôže dovoliť požívať omamné látky. Výška súdom určeného výživného zodpovedá schopnostiam a možnostiam oboch rodičov a tiež tomu, čo samotná matka požadovala v konaní. Takto sa vyjadrila aj pred kolíznym opatrovníkom pri šetrení rodinných pomerov dňa 15.05.2020. Vyššie výživné by bolo pre otca neprimerané vzhľadom na jeho majetkové pomery, možnosti a oprávnené potreby maloletého. Pokiaľ matka vo svojom odvolaní tiež poukazuje na to, že otec mal príjem z predaja spoločného rodinného domu, uvedené sa zakladá na pravde, avšak v tej istej výške, t. j. 21.500,00 Eur bola vyplatená aj samotná matka. S ohľadom na uvedené otec vyslovil presvedčenie, že zisk z predaja nehnuteľnosti patriacej do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nie je považovaný za príjem, ktorý by odôvodňoval zvýšenie finančných možností otca. Predajom domu v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov nedošlo k zvýšeniu majetku, ale len k jeho transformácii. Navyše časť finančných prostriedkov potreboval otec na zabezpečenie svojho bývania. Tiež časť finančných prostriedkov bola použitá na vyplatenie spoločného spotrebného úveru vo výške 4.600,00 Eur čerpaného od veriteľa Slovenská sporiteľňa. Matka na splatenie uvedeného úveru ani čiastočne neprispela. Preto získala z predaja spoločného rodinného domu o 2.300,00 Eur viac ako otec. Skutočnosť, že spoločný rodinný dom sa bude predávať, bola súdu prvej inštancie známa už v čase rozhodovania o rozvode manželstva a úprave rodičovských práv a povinností k maloletému Y.. Túto skutočnosť okresný súd zohľadnil aj pri rozhodovaní o výške výživného na maloletého. Nepravdivé a ničím nepodložené je tvrdenie matky, že otec mal dostať z úradu práce asi 6.000,00 Eur, pretože bol minulý rok nezamestnaný, pričom peniaze mali prísť jednorazovo. V skutočnosti finančné prostriedky od úradu práce obdržal už v priebehu roka 2019, pričom táto suma bola výrazne nižšia ako matkou uvádzaná. Peniaze otec použil na úhradu všetkých nevyhnutných výdavkov v domácnosti a na úhradu iných spoločných výdavkov. Nepravdivé je tvrdenie, že otec má štyri účty, a to v Y. Y., v R. U., vo T. a v Nemecku, kde pracoval 4 roky. V skutočnosti otec disponuje len dvoma účtami, a to účtom v Y. Y. a účtom vo T.. Výpisy z týchto účtov súdu predložil. Účet v Nemecku mu bol automaticky zrušený po tom, ako došlo k ukončeniu pracovného pomeru s nemeckým zamestnávateľom a účtom v R. U. otec nedisponoval ani nedisponuje.

4. Matka vo svojej odvolacej replike zopakovala, že na súde sa vyjadрила, že nesúhlasí s úpravou styku, nakoľko manžel neustále klame a nemá stále bývanie a tým pádom sa o syna bojí. Za ďalšie uviedla, že ak bude všetko v poriadku a uvidí, že otec má o syna naozajstný záujem, tak si ho môže po dohode aj v týždni zobrať, pretože si myslí, že dieťa nie je vec, ktorú si občas vyzdvihne, ale sa riadne nepostará. Z uvedených dôvodov preto dohodu na súde nepodpísala. Zopakovala tiež, že otec požíva alkohol, na čo má svedkov. Zopakovala tiež, že nesúhlasí ani s určeným výživným. 150,00 Eur je len tak na stravu, pričom bývalý manžel mal príjem 1.700,00 Eur mesačne, matka 620,00 Eur mesačne. Navyše si otec nechal nové auto a všetko zariadenie z domu. Otec klame aj vo vyplatení podpory, a pokiaľ sa týka úveru, ktorý spomína, v deň, keď mu ho schválili, tak si ho previedol na účet v R. U., o ktorom tvrdí, že neexistuje, pritom peniaze skončili tam a dispozičné právo mal výhradne otec, navrhla preto, aby bola uvedená skutočnosť preverená priamo v R. U.. V závere vyslovila presvedčenie, že súd prvej inštancie si všetky veci riadne nepreveril a vec posúdil na základe toho, že manžel mal zaplateného právneho zástupcu.

5. Otec v podanej duplike v zásade zopakoval všetko to, čo uviedol vo svojom prechádzajúcom vyjadrení. Viaceré z tvrdení matky označil za nepravdivé, zavádzajúce, zotrval na svojich predošlych vyjadreniach.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe odvolania matky v intenciách ust. § 65 až § 67 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku /ďalej len „CSP“/ a contrario) dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné vo výrokoch, ktorými schválil dohodu rodičov o úprave osobnej starostlivosti a styku k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, uzavretú dňa 26.05.2020 (výrok II.), ako aj vo výroku o uložení povinnosti otcovi platiť na výživu maloletého Y. výživné vo výške 150,00 Eur mesačne vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode (výroku III.), ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania (výrok IV.) zrušiť a vec v tomto rozsahu vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vo zvyšnej časti - odvolaním nenapadnutej (výrok I. - o rozvode manželstva) zostáva rozhodnutie súdu prvej inštancie nedotknuté.

7. S konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode. Vzhľadom k uvedenému je súd povinný v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, vždy upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, pričom vychádza najmä z ust. § 24 a § 25 Zákona o rodine. Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná (§ 24 ods. 3 Zákona o rodine). Z uvedeného vyplýva, že autoritatívne rozhodovanie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností je až druhoradým riešením. Pokiaľ medzi rodičmi nedôjde k dohode o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, resp. ak uzavretá dohoda nie je v záujme maloletého dieťaťa a súd ju neschválí. Keďže dohoda rodičov nahrádza rozhodnutie súdu, pre túto dohodu, ako aj pre rozhodovanie súdu o schválení tejto dohody platia rovnaké zásady ako pre rozhodovanie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, to okrem iného znamená, že rodičia sa musia dohodnúť najmä o tom, komu bude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok a tiež, ako má ten z rodičov, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu. Subjektami tejto dohody môžu byť len rodičia. Dohoda rodičov podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine nemá povahu súdneho zmieru a ani konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností nemožno skončiť súdnym zmiernom.

8. V danom prípade súd prvej inštancie potom, ako mal medzi toho času už bývalými manželmi v rozvode konaní preukázaný trvalý rozvrat a ich manželstvo rozviedol (výrok I. odvolaním nenapadnutý), pristúpil k úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu pochádzajúcemu z manželstva. V tomto smere schválil medzi nimi rodičovskú dohodu o úprave osobnej starostlivosti a styku zo dňa 26.05.2020 v znení bližšie uvedenom vo výrokovej časti (výrok II.) napadnutého rozsudku. Keďže súčasťou uvedenej dohody nebola úprava vyživovacej povinnosti povinného rodiča, t. j. otca maloletého, uvedená skutočnosť bola predmetom úpravy výroku III., v ktorom okresný súd uložil otcovi povinnosť platiť na výživu maloletého Y. sumu 150,00 Eur mesačne.

9. Matka v podanom odvolaní uzavretie rodičovskej dohody poprela, uviedla, že túto nepodpísala, ani s ňou nesúhlasila. Odvolací súd sa na preverenie uvedených skutočností oboznámil so zápisnicou o pojednávaní zo dňa 26. mája 2020, ako aj prislúchajúcim zvukovým záznamom, pričom zistil, že matka po vyhlásení rozsudku, v rámci ktorého bola tiež schválená dohoda rodičov o úprave osobnej starostlivosti a styku k maloletému dieťaťu na čas po rozvede pred okresným súdom už vyhlásenú a súdom schválenú dohodu nepodpísala s odôvodnením, že nie je v záujme maloletého dieťaťa. Zo zvukového záznamu z pojednávania zo dňa 26. mája 2020 tiež jednoznačne nevyplýva, že by matka s navrhovanou rodičovskou dohodou pred vyhlásením rozsudku súhlasila. Za daného stavu preto odvolací súd odvolanie matky voči výroku II., ktoré by inak nebolo prípustné (§ 122 CMP), považoval nielen za podané oprávnenou osobou (na rozdiel od poučenia okresného súdu), ale aj za opodstatnené. Podľa názoru odvolacieho súdu prejav vôle rodiča s navrhovanou rodičovskou dohodou musí byť jednoznačný, nepodmienený a určitý, nevzbudzujúci pochybnosti o tom, že rodič s navrhovanou rodičovskou dohodou súhlasí. Keďže v danom prípade tomu tak nebolo a rozsah dokazovania, ktoré treba ešte vykonať, presahuje rámec hospodárnosti odvolacieho konania, odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, ako podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. zrušiť a tiež aj v súvisiacom výroku III. - o výživnom a o trovách konania - výrok IV. a vec mu vrátiť v uvedenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

10. Keďže pre súd prvej inštancie je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods. 1 CSP), v ďalšom konaní musí doplniť dokazovanie s cieľom zistiť aktuálne pomery rodičov a dieťaťa (preveriť tvrdenia matky o majetkových pomeroch otca, o ktorých tvrdí, že sú lepšie tak, ako boli deklarované - otec mal mať 4 účty, na ktorých mal mať finančné prostriedky, z toho 1 účet v Nemecku, tiež medzičasom mal dostať výplatok z predaja spoločného rodinného domu a iné) a opätovne vo veci rozhodnúť, aplikujúc príslušné ustanovenia Zákona o rodine.

11. Vo svojom novom rozhodnutí súd prvej inštancie podľa § 396 ods. 1, 3 CSP a § 262 ods. 1 CSP rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania.

12. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súde je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)